

10/7/19

נושא: פרוטוקול ישיבת ועדת: שימור אתרים מס' ישיבה: 2/2019	
נערך ביום: תאריך הישיבה 10/7/19	אסמכתא: 484828
נוהל ע"י: ירדנה ויזנברג	נרשם ע"י: דורית שלו פריד
שמות חברי הוועדה הנוכחים: ראש העיר- מר רפי סער, יו"ר הוועדה עילאי הרסגור הנדין עליזה זיידלר גרנות-מהנדסת העיר ירדנה ויזנברג פנחס כהנא	
שמות חברי הוועדה שלא נכחו: אברהם ממה שיינפיין	
שמות מוזמנים שנכחו: טל בן נון גלז- מנהלת מחוז מרכז מועצה לשימור אתרים היסטוריים טל בן נון עדי הר נוי-יועצת שימור של מנהל התכנון במחוז מרכז דורית שלו פריד-מזכירה רימון- נציג משי שבת בעלי המוזאון	
תפוצה: משתתפים, רכז/ת ועדות העירייה, סגן מבקר העירייה	

הישיבה התקיימה בחדר ישיבות של בית הומינר (רח' רוטשילד 59), היום בית כרמלה ואברהם שבת, מבנה היסטורי שעבר שימור ומתקיים בו היום, בית קפה לנדוור בקומה הראשונה ובקומה השנייה-מוזאון היסטורי משפחתי של משי שבת עולים מעיראק הכולל גם בית כנסת משפחתי.

לפני הישיבה היה סיוור מודרך במקום, ירדנה ויזנברג סיפרה על תהליך השימור של המבנה. רימון בן משפי שבת סיפר את הסיפור המשפחתי, עולי עיראק שהגיעו למעברת כפי"ס ב-1950. גליה דובידזון, מנהלת ארכיון פי"ת, אוצרת המוזאון של משפחת שבת, סיפרה על תהליך האוצרות והקמת המוזאון המשפחתי שהוא סיפור פרטי בתוך ההיסטוריה של ההתיישבות בכפי"ס והעלייה לארץ.

סדר יום:

1. סיכום אירועי מפה ומצה.
2. תכנית שימור עירונית- עדכון מהנדסת העיר.
3. רשימת גנים ציבוריים לשימור.
4. אגרון 14- מבנה לשימור.
5. חורשת פסקל אוסישקין- עדכון.
6. משק האוצר- תכנון ועמדה חדשה של שביל ראשונים.
7. שונות.

עיקרי דברי המשתתפים:

ירדנה: התחילה בסקירת אירועי מפה ומצה שהתקיימו בחוה"מ פסח, אירוע שהתקיים במימון של המועצה לשימור אתרים בשיתוף מוזאון כפ"ס. האירוע כלל סיורים מודרכים ב"שביל ראשונים", כולל בית הבאר המחודש, והדרכה בתצוגות המוזאון ותערוכת גן מנשה. ביום הראשון היו 800 מבקרים. וביום השני 500 מבקרים.

טל: הפסטיבל מתקיים כבר כמה שנים, כל שנה נבחרים אתרים אחרים לקיום הפסטיבל.

ירדנה: גני נוי לשימור:

לגני הנוי בארץ אין מעמד רשמי בשימור אתרים בארץ. בוועידת ההיגוי שהוקמה ע"י מנהל התכנון במשרד האוצר, לשם כתיבת טיוטא לתוספת החמישית לחוק תכנון ובניה, השתתפה ירדנה והציגה חשיבות שימור הגנים ההיסטוריים בארץ. נסתיימה כתיבת הטיוטא ואנו תקווה לאישורה בחוק. תקדים לנושא בכ"ס, הוא גן מנשה ועוד. בארץ יש גנים היסטוריים במזכרת בתיה, בזכרון המושבה, ראש פינה ועוד. כפ"ס קיבלה בעבר את פרס רכטר לאדריכלות על היותה עיר גנים, מודל שראש העיר גלר הביא מהעיר התאומה דלפט. קולודני, אדריכל העיר וגלר יצרו בכפ"ס את הגריד הירוק.

עליזה: העירייה מתחילה לפקח על הגנים ועל הפקעת השבילים הירוקים, לאט לאט יתחילו לפנות את השבילים ולחדש את המעברים בין הגנים.

ירדנה: ב GIS העירוני הוכנסה שכבה של הגריד הירוק- התשתית לעיר הירוקה בכפ"ס.

עליזה זיידלר גרנות: העירייה יצאה למכרז לסקירת המבנים לשימור בעיר, בדיקתם וקביעת מעמדם. האדריכל נאור מימר זכה במכרז, הוא זה שעשה את הסקר הקודם מטעם משרד בר אור. סקר השימור החדש, יכלול מבני ציבור, בניינים, גנים, מרקמים, עצים וכו'.

כהנא: יש להתייחס למבנה וגם לסביבה שלו.

ירדנה: רפי סער נכנס באיחור, ירדנה משתפת אותו בכל מה שנאמר עד כה: שימור המבנה בו מתקיימת הישיבה. הגריד הירוק-

כפ"ס זכתה בשנת 1984 בפרס רכטר בזכות הגריד הירוק, נתיב הליכה מזי-מע' בעיר, כאלטרנטיבה לכביש הראשי.

הועדה מתבקשת לבדוק את נושא הגנים לשימור. חוק השימור אינו כולל גנים היסטוריים. חשיבותם של הגנים בעיר- ריאה ירוקה, שמשפרת את איכות החיים העירוניים מבחינת הנוף ושמירה על אויר נקי.

חוברת הגנים של כפ"ס. כיום יש בעיר 114 גנים.

רפי סער: מציין שהוא זה שהפיק את החוברת לכבוד 100 שנים לכפ"ס.

כמו כן מודה לרימון על אירוח הישיבה במוזאון שהוא מודל ודוגמא לשימור מבנה היסטורי, הכולל בתוכו גם את סיפור עלייתם לארץ של יהודי עיראק וקליטתם בכפ"ס, דרך הסיפור המשפחתי של רימון.

יש להעצים את המוזאון ולהפיץ את דבר קיומו בבתי הספר בעיר.

יש לשזור בסיפור ההיסטורי של כפ"ס לא רק את שנות ה-20 וה-30 של המאה הקודמת, אלא גם את העולים שלאחר קום המדינה, כפ"ס היא עיר קולטת עלייה, החל משנות ה-50 ועד היום.

העיר קלטה עליות מעיראק, פרס, תימן, רוסיה, דרום אמריקה, ואתיופיה וכו'

יש לספר את סיפור העליות בכפ"ס, שיצרו את המגוון הקהילתי המיוחד של העיר.

ובנושא הגינות: הועדה צריכה לחשוב על פרויקט שיעצים את נושא הגריד הירוק שידוע היטב לוותיקי העיר.

מציע שעילאי ייקח לעצמו את הנושא, לחדש את תוואי השבילים בדרך לבתי הספר ולהוסיף גם את הפן ההיסטורי.

עילאי : מציע להשתמש לצרכי פרסום בגדר השיפוץ של הרכבת הקלה ושל ביי"ס כצנלסון.
פרסום הגריד העירוני, מוזאון משי' שבת וכו'.

מציע להוסיף שילוט עירוני היסטורי בנוסף לשלטי העצים ושל המועצה לשימור אתרים.
טל: מתנצלת, צריכה לעזוב, 18:45.

ירדנה : מציעה את נושא הגנים הציבוריים לשימור :

גן המגנים - ברח' המעפילים היה גן הזיכרון הראשון של כפ"ס, גן בסגנון צרפתי, התכניות של הגן נמצאות בארכיון מוזאון ת"א. רות מיכאלי מגנים ונוף תיקח על עצמה חידוש הגן.
בספר " תבנית נוף הגנים "של ליפא יהלום ודן צור, מוקדש פרק שלם לעיר כפ"ס.
הגן הוכרז כגן לשימור והחלו כבר בתוכנית השימור, הגן יחודש ויכלול את רשימת הצמחים המקוריים בגן.

הצמח המטפס על הפרגולה הוא כבר בן 50 שנים.

כאן היו מקיימים את כל טקסי הזיכרון של העירייה עד שהקימו את גן הזיכרון ואת כיכר העיר.
רפי : גן הזיכרון קיים מסוף שנות ה-60.

ירדנה : גן המגנים קיים מסוף שנות ה-30.

בשלב הראשון, רשימת הגנים לשימור כוללת את כל הגנים שהם אבן היסוד של הגנים בכפ"ס.
הרשימה נתונה להחלטתו של ראש העיר, אנו יכולים להיות הראשונים הארץ להכרזה על גנים לשימור.

רשימת הגנים לאישור שימור- גן הזכרון

גן המגנים

גן קרית ספיר

גן עמל

גן כנרת

גן אלימלך אנטמן

גן יצחק

גן אלטרמן

גן אברהם קרן

גן גלר

גן גיבורי ישראל

גן שיכון קפלן

גן הבנים שיכון קפלן

גן קשת

גן מרכז גלר

חורשת הדודאים

יער קפלן

מאיקומוס מסרו שיסכימו שכנס האדריכלים (אמור להתקיים בעוד חצי שנה) יתקיים בכפ"ס אם תהיה רשימת גנים לשימור.

כנס שימור גנים, התקיים 3 שנים בכפ"ס והופסק.

גן מנשה- הוכרז כגן לשימור וכבר נמצא בתהליך שימור.

לאחרונה היו מס' ברושים שהתייבשו, והסתבר שקיים מזיק.

פנחס כהנא : היה שם מחדל באחזקת העצים.

ירדנה : מציעה שיהיה גן בית בגן מנשה כמו בגן הזיכרון, בגן בית ספיר ובגן העירייה.

במקום קבלני גינון לתת לגנים עצמאיים לתחזק את הגן.

יש היום תנופה בנושא תחזוקת גנים ומחזירים את טיפוח הגנים למצבת כוח העירייה באותו הכסף.

עדי הר נוי : נושא שימור הגנים נעשה עכשיו מאוד רלוונטי, עובדת עבור עיריית ת"א בנושא תוכנית גינות גרס, זוהי פעם ראשונה ששמים דגש בנושא זה.

הגינות בזווית הקהילתית- חיבור בין הגן לקהילה שסביבו, זוהי פעילות חינוכית חשובה.

עילאי : בכפ"ס יש הרבה גינות קהילתיות, אפשר לחבר ביניהם לגנים ההיסטוריים.

ירדנה : החיבור של הקהילה לגנים הוא מאוד מבוקש ע"י הקהילה, ביה"ס ש"י עגנון מאמצים את גן מנשה בשנת הלימודים תש"פ, בעקבות פנייה שלהם למוזאון כפ"ס.

עליזה : 77-78 מכנים לשימור, יש לחדש את תוקף הרשימה, היא לא חודשה.

אנו עושים מאמצים לדאוג למבנים לשימור, יש לנו אדריכל נאור מימר שעשה את הרשימה בתוכנית של שנת 2006.

ירדנה : אדריכל בר אור התחיל את התהליך, אך התכנית נעצרה.

עליזה: כרגע רוצים לעדכן ולרענן את הרשימה התכנית של 2006 אינה רלוונטית צריך לבדוק את כל המבנים מחדש.

ירדנה: יש להכין לכל מבנה את תכנית השימור שלו.

עליזה: תכנית כזו היא מאוד מורכבת ורוצים שהתכנית תצא מהר ושהמבנים יקבעו סטטוטורית לשימור. לכן רוצים לעשות עכשיו את סקר המבנים ולקבוע את מעמדם. הסקר אמור להתחיל במייד, נותר רק לחתום על ההסכם. בתכנית כל בניין יטופל לגופו, יובא תיק תיעוד ויוגש לוועדה המקומית.

רפי: נאלץ לעזוב (00:19).

פנחס כהנא: רוצה לקדם את נושא שימור המבנים לפי התכנית המקורית.

ירדנה: ב-2013- למרות הרשימה שהייתה, הועדה המחוזית אישרה להוריד עצים בגן מנשה. מבנים בבעלות פרטית שהבעלים עדיין לא היגיש תכנית לשיפוץ, במקרה כזה לעירייה יש זכות על פניו אם העירייה כבר החליטה על המבנה לשימור.

עליזה: בסקר תיקבע דרגת השימור של המבנה וגן אם להעתיק זכויות למקום אחר. נעבור בניין בניין ונקבל החלטות לגבי תכנית השימור.

עילאי: צריך לשריין מקומות, לתת זכויות כתחליף.

עליזה: יש להתנהל במו"מ מול היזמים.

ירדנה: הזכויות של המבנה ברח' אגרון 14 יינתנו לקבלן במקום אחר.

עליזה: בקולנוע עמל יש זכויות רק כמבנה ציבור, אין זכויות למגורים, מבנה חום. מציעה לתת זכויות במקום אחר לבעלי הנכס.

מבנה חום- הוא מבנה שאפשר להקים במקומו מבנה ציבור כגון מתני"ס, בית כנסת וכו'.

כהנא: התכנית לשימור חייבת להתייחס לסביבה של המבנה.

עליזה: תזמין לישיבה הבאה את אדריכל השימור.

ירדנה: בשכונה הירוקה לקחו בחשבון את סביבת גן מנשה והקימו בסמיכות את הפארק העירוני. אם גן מנשה לא יהיה מגודר הוא יעלם, כדי שיכבדו את המקום צריך לגדר ולגבות דמי כניסה. חורש פסקל אוסישקין: לא ברור איך מקבלי ההחלטות הורידו עצים שקיימים כבר 100 שנים. פקיד היערות הראשי מפנה את האחריות לרשות המקומית.

עליזה: בתכנית הסטטוטורית של הדרך סומנו קווים והתעלמו מהיער.

פנחס כהנא: זהו כשל מערכתי של כביש 531.

ירדנה: דודו אשכנזי ממשמר האילנות נותן המלצה לשם של אגרונום לבעלי החורשה גיורא רוזנבאום שיסמן, מוכן לחתום על טופס בקשה לכריתה ושהעירייה תשתול עצים חדשים. ביי"ס אוסישקין ישמח לאמץ את היער. בואו נקבע יעד לשתילת עצים חדשים.

כהנא: גיורא אמר שמבחינתו שיכרתו את כל היער. מציע שיהיה מישהו שאמין עלינו אין להשאיר את גיורא להשגיח בזמן הכריתה. לגבי כביש 531, אם הייתה הגנה על החורשה לא היו פוגעים ביער. החורשה צריכה לעבור לגבולות כפ"ס.

ירדנה: משק האוצר-

אתר לשימור ברמה הלאומית, יהושע חנקין רכש את האדמות בכספו 218 דונם. בימים אלו אנו ממלאים קול קורא לשטחים פתוחים, יש לנו מתנדב לתכנן את כל השטח 6- דונם. המוזאון שילם מתקציבו למודד יאיר שילה. משק האוצר היא החברה של חנקין לרכישת אדמות. יש לנו תורם להקמת עמדה חדשה של שביל ראשוניים, 20,000 ₪ ועוד 20000 ₪ מהיחידה לאיכות סביבה רעננה. העבודה החלה. ישעיהו קורן סופר בן המושבה יתרום הכסף. אדריכל יגאל שרייבמן יתכנן. מבצע מדינה התרחש במקום. יש שם באר, בית אריזה, בריכת מים ועוד. משק האוצר יושב על מסדרון אקולוגי, בין נחל פולג לירקון- השטח הפתוח היחיד שנותר. רוצים להקים שם בריכת חורף. שביל השרון עובר בסמוך. ברגע שנקים עמדה של שביל ראשוניים, נוכל להתקדם בשימור האתר. המועצה לשימור אתרים יתמכו בפרויקט.

עליזה: מה יעוד הקרקע?

אם זה חקלאי, אז להקמת שלט, שבילים, קווי מים ותשתיות אין בעיה, אין צורך בהיתר. אבל לסככה צריך היתר.

תואז 1903-
כפר-סבא
העיר הירוקה

כהנא: מזהיר לבדוק את המעמד באופן חוקי.
ירדנה: לפי בדיקתה של שגית קורן אין מניעה לתכנן שם 6 דונם של שימור האתר.
כהנא: מבקש שיהיה פרק שימור בתוכניות המתאר של העיר, כי זוהי נקודה חלשה.
צריך שיהיה מסמך מדיניות, ויש לדאוג לנושא השימור בתכנית המתאר הכוללנית.
עליזה: התכנית כבר מופקדת.
כהנא: מציע להעתיק את נספח העצים של מחוז ת"א.
עדי הר נוי: בתכנית מתאר כוללנית יש בד"כ תכנית שימור, מוכנה לבדוק את הנושא של יועץ שימור.

תוצאות ההצבעה/ות: לא התקיימו.

החלטות:

הוחלט על אישור רשימת הגנים כגנים היסטוריים לשימור. ואלו הגנים:

גן הזכרון
גן המגנים
גן קרית ספיר
גן עמל
גן כנרת
גן אלימלך אנטמן
גן יצחק
גן אלתרמן
גן אברהם קרן
גן גלר
גן גיבורי ישראל
גן שיכון קפלן
גן הבנים שיכון קפלן
גן קשת
גן מרכז גלר
חורשת הדודאים
יער קפלן

חתימת מזכיר הועדה

חתימת יו"ר הועדה